

[Lasse Budtz]

ofre mere på de konventionelle våben, og det er en ofte luftet teori, men der er noget uhyggeligt ved, at vi skal diskutere en nedskæring af a-våbnene, deres antal og deres anvendelse ud fra teorier om, at vi kan acceptere en konventionel krig. Det er i virkeligheden hovedløst – samtidig med, at vi følger debatter, hvor fremtrædende generaler taler om raffinering og modernisering af konventionelle våben.

Der er ingen som helst grund til at tro, at Sovjet ikke har planer, der er akkurat lige så omfattende som USAs, og den voksende følelse i Europa af, at der må gøres noget, og at vi selv må gøre noget, er derfor ikke mærkelig. Noget af det, vi kan gøre, er at arbejde med spørgsmålet om en kernevåbenfri zone eller kernevåbenfrie zoner, gerne i Norden og gerne i forbindelse med en europæisk korridor. Det er jo det væsentligste lige for øjeblikket og især i denne debat.

Det synes interessant nok også vor konservative statsminister at have forstået, for ifølge Berlingske Tidende sagde statsministeren på et møde forleden, at ægte atomvåbenfri zoner skal garanteres af USA og Sovjetunionen. Det er nøjagtig hvad socialdemokratiet har efterlyst hele tiden. At russerne er rede til at forhandle, er der flere tegn på, og de sidste udtalelser fra sovjetisk side herom kan interessant nok læses i det sidste nummer af Ny Politik.

Man kan angribe disse problemer fra mange forskellige sider og i mange forskellige sammenhænge, og det tør nok antydes, at det også bliver gjort. Vi mener, det er vigtigt, at vi alle går alvorligt op i disse problemer, og i socialdemokratiet har det som bekendt i stigende grad været tilfældet, men vi vil gerne se problemerne i deres sammenhæng, fordi disse atomvåbenspørgsmål i højeste grad indbyrdes er bundet sammen. Jeg tænker på problemerne i forbindelse med genoptagelsen af forhandlingerne om de europæiske mellemdistanceraketter, om en eventuel fastfrysning, om førstegangsanvendelse, om en mulig kombination af drøftelser om de europæiske og de langtrækkende raketter og f.eks. også spørgsmålet om et internationalt forbud mod enhver form for prøvesprængninger.

Vi vil med andre ord gerne diskutere alle disse problemer i deres sammenhæng, og vi har derfor i går indleveret følgende forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvilke oplysninger kan udenrigsministeren give om mulighederne for at få genoptaget forhandlingerne om de europæiske mellemdistanceraketter og om regeringens undersøgelse af mulighederne for at få oprettet en atomvåbenfri zone i Norden?«

Det er faktisk ikke for blot at fremkalde en ny debat, vi har gjort dette. Tanken var nøjagtig den modsatte: vi tænker os en debat om de mange sammenhængende kernevåbenproblemer, der kan munde ud i vedtagelsen af en dagsorden, hvori det danske folketingsflertals holdning til denne række af spørgsmål så at sige beskrives.

Vi mener derfor, at vi i dag godt kan nøjes med at konstatere, hvad vi tidligere et par gange har fastslået her i tinget, nemlig at der er et flertal af tilhængere af tanken om oprettelsen af en atomvåbenfri zone. Jeg vil godt tilføje, at vi er os bevidst, at det ikke er nogen let plan at gennemføre. Jeg vil også godt sige, at vi erkender, at det vil tage tid, men det skal ikke hindre os i at prøve, for målet må selvfølgelig være, at Danmark forbliver kernevåbenfrit under alle omstændigheder. Vi har jo været atomvåbenfri indtil denne dato, og det skulle vi gerne blive ved med.

I tråd hermed skal jeg derfor fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget bekræfter sin positive holdning til oprettelse af en atomvåbenfri zone i Norden, går tinget over til næste sag på dagsordenen.«

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår også i forhandlingen.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg håber og vil meget gerne tro, at jeg skal opfatte hr. Lasse Budtz' indlæg og formuleringerne i dette som et brud med en trist periode, hvor regeringen er blevet, jeg vil sige jaget rundt eller chikaneret på udenrigspolitikens område, og overgang til en periode, hvor socialdemokratiet ikke kommer med overraskelsesangreb af nukleart tilsnit mod regeringen, men indbyder til en fornuftig drøftelse af konsekvensen af de ændringer, der hele tiden sker omkring os. Hvis jeg har